

3 Δεκέμβρη

Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία-Μαθητές με οπτική αναπηρία

Αλμπάνη Χριστίνα, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού Τυφλών ΥΠΑΙΘ, MSc Συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός, 1ο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Α΄ Αθήνας, Ταμίας ΔΣ του Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε.

Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ήταν αυτή που το 1976 αποφάσισε ότι το έτος 1981 θα ήταν διεθνές Έτος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και όρισε την 3^η Δεκέμβρη ως την Παγκόσμια Ημέρα για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες αρχικά και έπειτα για τα Άτομα με Αναπηρία.

Πολλές χώρες παγκοσμίως έχουν υπογράψει την σύμβαση αυτή, υπάρχουν όμως λίγες που προστατεύουν το συνταγματικό δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία στην εκπαίδευση και λιγότερες ακόμη το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην εργασία και στην υγεία.

Το δικαίωμα για «πλήρη συμμετοχή και ισότητα» των ατόμων με αναπηρία σε όλους ή σχεδόν σε όλους τους τομείς της ζωής είναι ένα επίκαιρο και ζωντανό αίτημα για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειες τους σε διαφορετικές χώρες.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΠΟΥ το 15% του παγκόσμιου πληθυσμού παρουσιάζει κάποια αναπηρία η οποία επηρεάζει την λειτουργικότητα και την προσαρμογή του σε όλους τους τομείς της κοινωνικής αλλά και προσωπικής του ζωής και ανάπτυξης.

Ανάγκες υποστήριξης μαθητών με οπτική αναπηρία στα πλαίσια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Είναι σημαντικό στα πλαίσια μίας τέτοιας μέρας να αναλογιστούμε και να παρακολουθήσουμε πως υποστηρίζονται τα τελευταία χρόνια μαθητές με οπτική αναπηρία στα πλαίσια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Τα προηγούμενα χρόνια οι μαθητές που παρουσίαζαν κάποιο πρόβλημα όρασης φοιτούσαν στα ειδικά δημοτικά σχολεία κυρίως στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη και διέμεναν στα αντίστοιχα οικοτροφεία. Στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση με το βασιλικό διάταγμα του 1951 φοιτούν στα γενικά σχολεία με υποστήριξη από τους εκπαιδευτικούς των σχολείων τους και από τους συμμαθητές τους.

Πολύ σημαντική χρονιά ορόσημο για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία είναι το 1979 όπου ο Οίκος Τυφλών μετονομάζεται σε ΚΕΑΤ γεγονός που επηρεάζει και την εκπαίδευση των μαθητών στο ειδικό νηπιαγωγείο και ειδικό δημοτικό σχολείο τυφλών, εκπαίδευση που παίρνει έναν δημόσιο και αντισταθμιστικό χαρακτήρα και σταδιακά περιορίζεται ο φιλανθρωπικός χαρακτήρας που μέχρι τότε είχε.

Το 2002 ιδρύεται το ειδικό δημοτικό σχολείο τυφλοκωφών και το 2009 το ΕΕΕΕΚ μαθητών με προβλήματα όρασης και πολλαπλές αναπηρίες γεγονός που ενισχύει την εκπαίδευση μαθητών με τυφλοκώφωση, μαθητών με προβλήματα όρασης και πολλαπλές αναπηρίες κάτι που μέχρι τότε δεν γινόταν συστηματικά.

Οι κοινωνικές αλλαγές και αλλά και οι ανάγκες των ατόμων με οπτική αναπηρία οδηγούν στην υιοθέτηση περισσότερων συμπεριληπτικών μοντέλων εκπαίδευσης οι οποίες περνούν μέσα από την ψήφιση και την υιοθέτηση νόμων όπως ο 2817/2000, ο 3699/2008 και οι οποίοι στηρίζουν

το δικαίωμα του μαθητή για την κατάλληλη εκπαιδευτική υποστήριξη στα πλαίσια του εκπαιδευτικού συστήματος.

Θεσμοί όπως αυτοί της παράλληλης στήριξης εφαρμόζονται για να στηρίξουν το δικαίωμα των μαθητών με οπτική αναπηρία στην εκπαίδευση στο σχολείο της γειτονιάς τους με τα κατάλληλα εποπτικά μέσα και με τις κατάλληλες εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές μεθόδους.

Διαπιστώνουμε ότι έχουν γίνει αρκετά βήματα ως προς την ένταξη αρχικά αλλά και την σταδιακή συμπερίληψη των μαθητών με οπτική αναπηρία στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Χρειάζονται όμως να γίνουν ακόμη πολλά και διαφορετικά βήματα που θα οδηγήσουν σε μία πιο ουσιαστική συμμετοχή στο εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και σε μία πληρέστερη προετοιμασία τους για την ένταξη στην επαγγελματική και κοινωνική ζωή.

- Για παράδειγμα χρειάζεται επαρκής στελέχωση υπηρεσιών που εγκαίρως θα υποστηρίξουν τις οικογένειες που αποκτούν παιδιά με οπτική αναπηρία ώστε να φροντίσουν για την πρόωμη αλλά ολόπλευρη ψυχοσωματική τους ανάπτυξη.
- Να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν προγράμματα πρόωμης παρέμβασης που θα συνδέονται με την προσχολική εκπαίδευση για να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος σε σημαντικές για την ανάπτυξη του παιδιού χρονικές περιόδους.
- Παράλληλα με την πρόωμη παρέμβαση η ανίχνευση και έγκαιρη διάγνωση των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών με την προσφορά των κατάλληλων για αυτούς εκπαιδευτικών επιλογών όπως πχ. η παράλληλη στήριξη σε γενικό σχολείο, η φοίτηση σε ειδικό σχολείο, η δυνατότητα εκπαίδευσης και υποστήριξης από εκπαιδευτή κινητικότητας, προσανατολισμού και δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης τυφλών κ.α.
- Έγκαιρη παροχή βοηθημάτων τεχνολογικού εξοπλισμού που θα διευκολύνουν την εκπαιδευτική και μαθησιακή τους πορεία αλλά και

την όσο το δυνατόν πιο ομαλή ενσωμάτωση τους στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή.

- Εκτίμηση και διερεύνηση των δεξιοτήτων, ικανοτήτων που θα τους οδηγήσουν στην επιλογή επαγγελματικών δρόμων διαφορετικών από τους τυπικούς που επιλέγονται από άτομα με προβλήματα όρασης όπως πχ φυσικοθεραπευτές, οικονομολόγοι, ψυχολόγοι κ.α.
- Διευκόλυνση στην καθημερινή τους μετακίνηση και εξάλειψη ή περιορισμός εμποδίων πχ στην γειτονιά ή στην ευρύτερη πόλη, δυνατότητα μετακίνησης και δραστηριοποίησης με τους σκύλους οδηγούς κ.α.

Οι ευχές και οι καλές προθέσεις, τα πορίσματα από την επίσημη πολιτεία, οι διακηρύξεις από το αναπηρικό κίνημα δεν θα αλλάξουν, δεν θα διευκολύνουν την ζωή και την καθημερινότητα των ατόμων με οπτική αναπηρία εάν δεν προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε όλοι οι υπόλοιποι πολίτες τις ανάγκες τους.

Η ευελιξία στην καθημερινότητα, η ενσυναίσθηση και ο σεβασμός αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για να δημιουργηθούν ουσιαστικά ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις δικές τους ανάγκες, επιθυμίες και απόψεις.

ΠΗΓΕΣ

Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (2017). Γεώργιος Δροσίνης, ανακτήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2019 από www.eoty.gr.

Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών Αθήνα (2016). Ιστορική Αναδρομή, ανακτήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2019 από www.keat.gr

<https://unric.org>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%B1_%CE%97%CE%BC%CE%AD%CF%81%CE%B1_%CE%91%CF%84%CF%8C%CE%BC%CF%89%CE%BD_%CE%BC%CE%B5_%CE%91%CE%BD%CE%B1%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%AF%CE%B1

<https://www.tanea.gr/2020/12/03/greece/pagkosmia-imer-a-atomon-me-anapiria-gia-mia-zoi-me-ygeia-isotita-kai-aksioprepeia/>

